

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์
พ.ศ. ๒๕๕๕

เพื่อให้การตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการของสหกรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๘) แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ และคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๕๔๘/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ นายทะเบียนสหกรณ์จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

(๒) หนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ กษ ๐๒๑๖/ว.๒๘๗๕๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ เรื่อง การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“ผู้ตรวจสอบกิจการ” หมายความว่า สมาชิกของสหกรณ์หรือบุคคลภายนอก ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับของสหกรณ์และชุมนุมสหกรณ์

“อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์” หมายความว่า ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๖ ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รักษาการตามระเบียบนี้ รวมทั้งตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๗ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นสมาชิกของสหกรณ์ หรือบุคคลภายนอก หรือนิติบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ หากเป็นสมาชิกของสหกรณ์ต้องไม่ผิดนัดชำระหนี้ใน ๑ ปีบัญชีที่ผ่านมา
- (๒) ผ่านการอบรมจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับรองหลักสูตรจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือเคยเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชีภาครัฐ และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ
- (๓) ไม่เป็นผู้สอบบัญชี หรือผู้ช่วยผู้สอบบัญชี หรือบุคคลที่อยู่ในสังกัดนิติบุคคลที่รับงานสอบบัญชีของสหกรณ์นั้น
- (๔) ไม่เป็นกรรมการของสหกรณ์นั้น
- (๕) ไม่เป็นผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้น หรือสหกรณ์อื่น
- (๖) พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีทางบัญชีของสหกรณ์

ข้อ ๘ ผู้ตรวจสอบกิจการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๒) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่
- (๓) เคยถูกให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการ หรือมีคำวินิจฉัยเป็นที่สุดให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการ
- (๔) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการหรือผู้ตรวจสอบกิจการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่
- (๕) เคยถูกให้ออกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ข้อ ๙ ผู้ตรวจสอบกิจการ ควรประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ เช่น การเงิน การบัญชี กฎหมาย การบริหารจัดการ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

หมวด ๒ การเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๑๐ ขั้นตอนและวิธีการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสหกรณ์

ข้อ ๑๑ จำนวนผู้ตรวจสอบกิจการให้เป็นไปตามข้อบังคับหรือระเบียบของสหกรณ์ ทั้งนี้ ในกรณีเป็นบุคคลธรรมดาให้มีจำนวนไม่เกิน ๕ คน กรณีนิติบุคคลให้มีจำนวน ๑ นิติบุคคล โดยให้คำนึงถึงขนาดและปริมาณธุรกิจของสหกรณ์ด้วย

ข้อ ๑๒ ให้ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ กำหนดค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาแก่ผู้ตรวจสอบกิจการให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ ปริมาณงาน คุณภาพงาน และฐานะการเงินของสหกรณ์

หมวด ๓

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๑๓ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกิน ๓ ปี ผู้ตรวจสอบกิจการ ที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้

ข้อ ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ผู้ตรวจสอบกิจการจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก โดยแสดงเหตุผลเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะผู้ตรวจสอบกิจการหรือยื่นต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์แล้วแต่กรณี
- (๓) ที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์ลงมติถอดถอนผู้ตรวจสอบกิจการ ออกจากตำแหน่งทั้งคณะหรือรายบุคคล

หมวด ๔

อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๑๕ ผู้ตรวจสอบกิจการ มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของสหกรณ์ รวมทั้งตรวจสอบกิจการด้านต่างๆ ของสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

ข้อ ๑๖ ผู้ตรวจสอบกิจการ มีหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบกิจการเป็นลายลักษณ์อักษรดังต่อไปนี้

(๑) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำปี ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในการประชุมประจำปีในคราวถัดไป

(๒) รายงานการตรวจสอบกิจการประจำปี ให้ผู้ตรวจสอบกิจการเสนอรายงานผลการตรวจสอบต่อที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

(๓) รายงานการตรวจสอบกรณีเร่งด่วน ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบกิจการตรวจพบว่ามีเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว

ทั้งนี้ การรายงานผลการตรวจสอบกิจการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้จัดส่งสำเนารายงานผลการตรวจสอบกิจการต่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พื้นที่ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด พื้นที่โดยเร็ว

ข้อ ๑๗ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการติดตามผลการดำเนินการแก้ไขของสหกรณ์ตามรายงานการตรวจสอบกิจการ และให้จัดส่งสำเนารายงานการแก้ไขของสหกรณ์ต่อสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พื้นที่และสำนักงานสหกรณ์จังหวัด ในพื้นที่ด้วย

ข้อ ๑๘ ในรอบ ๑ ปีทางบัญชี ให้ผู้ตรวจสอบกิจการพบผู้สอบบัญชี ณ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์พื้นที่อย่างน้อย ๑ ครั้ง เพื่อการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลทางบัญชี

ข้อ ๑๙ ให้สหกรณ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบกิจการในการเข้าไปในสำนักงานของสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบกิจการ
- (๒) จัดเตรียมบุคคล เอกสาร หรือหลักฐานในการปฏิบัติงานให้ครบถ้วน และพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบกิจการให้มีประสิทธิภาพ
- (๓) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่างๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบกิจการ
- (๔) พิจารณาปฏิบัติตามข้อทักท้วงและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบกิจการ

หมวด ๕

จรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการ

ข้อ ๒๐ ผู้ตรวจสอบกิจการควรมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- (๑) ความรับผิดชอบ
 - มีความตระหนักและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการ
 - ต้องเข้าถึงข้อมูลทางการเงินการบัญชีและธุรกิจของสหกรณ์อย่างเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบกิจการให้มีประสิทธิภาพ
 - ให้ความสำคัญกับการเตือนภัยล่วงหน้าและรายการที่ผิดปกติ
 - ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับการบริหารจัดการสหกรณ์
- (๒) ความซื่อตรง
 - มีความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงธรรม ปราศจากอคติส่วนตัว
 - ไม่ใช้โอกาสในการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและผู้อื่น
- (๓) ความเป็นกลาง
 - พึงละเว้นการเข้าไปมีส่วนร่วมหรือกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสหกรณ์
 - ใช้ดุลพินิจอย่างเป็นอิสระในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการตัดสินใจ
- (๔) ความรู้ ความสามารถ
 - รับงานที่ตนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน
 - พัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของงานตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
- (๕) การรักษาความลับ
 - ไม่เปิดเผยข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สหกรณ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานตรวจสอบกิจการ เว้นแต่เพื่อประโยชน์ต่อสหกรณ์หรือต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมาย

* (๖) ไม่พึงเรียกร้องหรือรับสิ่งของหรือทรัพย์สินมีค่าใดๆ เกินควรจากสหกรณ์ นอกเหนือจากค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นตามที่กำหนดในระเบียบของสหกรณ์

ข้อ ๒๑ กรณีผู้ตรวจสอบกิจการประพฤติดิจจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ให้ที่ประชุมใหญ่ พิจารณาดำเนินการตามความจำเป็นแก่เหตุ

หมวด ๖

บทเฉพาะกาล

** ข้อ ๒๒ ความในข้อ ๗(๒) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖ เป็นต้นไป เมื่อพ้น กำหนดเวลาดังกล่าว หากผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้รับเลือกตั้ง มิได้รับการอบรมและขึ้นทะเบียน ให้ถือว่าเป็น ผู้ขาดคุณสมบัติและให้สหกรณ์ดำเนินการให้มีผู้ตรวจสอบกิจการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ แทนโดยให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

*** ข้อ ๒๓ บุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๘ (๓) ในช่วงระยะเวลา ๕ ปีก่อนวันที่ระเบียบนี้ ใช้บังคับ ให้ถือว่าไม่เคยมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวมาก่อน ภายใต้บังคับของระเบียบนี้

ข้อ ๒๔ แนวปฏิบัติ คำแนะนำ ที่ได้ประกาศใช้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือเป็นส่วน หนึ่งของระเบียบนี้และยังคงบังคับใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

**** ข้อ ๒๕ คุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการตามข้อ ๗ (๖) ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

***** ข้อ ๒๖ ให้ผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้ดำรงตำแหน่งหรือได้รับเลือกตั้งก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์นั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๕

จักรี สุจริตธรรม

(นายจักรี สุจริตธรรม)

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์

* ข้อ ๒๐ (๖) แก้ไขโดยข้อ ๓ แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕

** ข้อ ๒๒ แก้ไขโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕

*** ข้อ ๒๓ แก้ไขโดยข้อ ๕ แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕

**** ข้อ ๒๕ เพิ่มเติมโดยข้อ ๖ แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕

***** ข้อ ๒๖ เพิ่มเติมโดยข้อ ๖ แห่งระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการตรวจสอบกิจการสหกรณ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๕